

ESPOO VIHHERLAAKSO LILL-INGÅLA

Mesoliittisen asuinpaikan koekaivaus

Jan Fast 2006

ARKKI - OS. 159 / 15.6.2007

14

ESPOO Viherlaakso Lill-Ingåla  
Mesoliittisen asuinpaikan koekaivaus  
17. - 21.7.2006

Jan Fast 2007

Hilja 14.6.2007

## Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Espoo Viherlaakso Lill-Ingåla, mesoliittisen asuinpaikan koekaivaus	2
3. Tutkimuskohteen kuvaus ja tutkimushistoria	3
4. Kaivausmenetelmät	3
5. Havainnot	4
5.1 Kulttuurikerros	4
5.2 Löydöt	4
6. Yhteenveto	4
7. Negatiiviluettelo	6
<b>Liitteet</b>	
Ote peruskartasta	7
Ote Espoon kaupungin suunnittelukartasta	8
Yleiskartta	9
Tasokartat	10
Kuvataulut	12

## 1. Johdanto

Espoon Viherlaakson Lill-Ingålan mesoliittisella asuinpaikalla suoritettiin koekaivaus 17.7 - 21.7.2006 tarkoituksena selvittää vuodesta 1960 tunnetun asuinpaikan laajuus ja säilyneisyys jatkotutkimusten varalta. Yhteensä aluetta tutkittiin n. 17 neliometriä.

Kaivauksen kustannuksista vastasi Arkeologian Harrastajat Ango ry ja kaivauksen virallisena valvojana toimi Espoon kaupunginmuseon arkeologi Tryggve Gestrin. Kaivauksia johti allekirjoittanut ja tutkimusapulaisena toimi fil. yo. Tanja Rönkkö Helsingin Yliopiston Arkeologian laitokselta. Kaivajina toimi toistakymmentä osaavaa arkeologian harrastajaa yhdistyksen riveistä.

Turussa 31.5.2007



Jan Fast

## 2. Espoo Viherlaakso Lill-Ingåla, mesoliittisen asuinpaikan koekaivaus

<b>Nimi:</b>	Lill-Ingåla
<b>Tyyppi:</b>	asuinpaikat
<b>Ajoitus:</b>	mesoliittinen kivikausi
<b>Rauhoitusluokka:</b>	2
<b>Mj-tunnus :</b>	49010069
<b>Maanomistaja</b>	Espoon kaupunki
<b>Peruskartta:</b>	2034 03 Tapiola
<b>P:</b>	6681370
<b>I:</b>	3375222
<b>Z:</b>	n. 42 - 44 mpy.
<b>Aiemmat tutkimukset:</b>	Matti Huurre, inv. 1962 Timo Jussila, inv. 1990 Sirkka-Liisa Seppälä, tark. 2005
<b>Aiemmat löydöt:</b>	15578:1 - 3 kvartsia ym.
<b>2006 Koekaivauksen löydöt:</b>	KM 36671:1 - 67
<b>Diapositiivit:</b>	-
<b>Negatiivit:</b>	F: 143796 - 143805

Luettelo negatiiveista on kertomuksen lopussa s. 6 .

### 3. Tutkimuskohteen kuvaus ja tutkimushistoria

Lill-Ingålan mesoliittiseen kivikauteen ajoittuva asuinpaikka sijaitsee n. 100 m vanhalta Turuntieltä etelään, Köysitien länsipuolella olevassa Köysikallion ”puistossa”. Alue on vanhaa hiekanottoaluetta, mutta kuoppa on nykyään täytetty ja sen kohdalle on rakennettu taloja.

Inventoidessaan Espoota vuonna 1962 Matti Huurre löysi kvartsi iskoksia vanhan hiekkakuopan koillisreunasta ja hiekanotto lopetettiin. Huurteen käynti muistettiin alueella hyvin vielä 1980-luvulla. Paikalliset maanviljelijät tutkivat kiinnostuneina pelloistaan löytämiä kivenmurikoita epäillen luonnonkiviä esihistoriallisiksi kivikirveiksi. Myöhemmin paikan ovat inventointien yhteydessä tarkastaneet Timo Jussila ja Sirkka-Liisa Seppälä.

Kesällä 2006 muinainen asuinpaikka kasvoi tiheää sekametsää eikä vanhaa hiekkakuopan reunaa näkynyt kuin paikoittain. Kokonaisuudessaan tilanne vaikutti melko lohduttomalta, eivätkä odotukset olleet järin suuret, varsinkaan, kun ensimmäiset koekuopat olivat löydöttömiä ja maa-kerrokset sekoittuneita.

### 4. Kaivausmenetelmät

Tutkimus aloitettiin tekemällä muutamia koekuoppia ylärinteeseen lupaavilta näyttäviin paikkoihin. Turvekerros poistettiin lapiolla ja kaivaminen suoritettiin kaivauslastoin 10:cm kerroksissa kunnes saavutettiin koskematon pohjamaa. Koska koekuopat olivat löydöttömiä siirryttiin koekuoppia kaivamaan alemmaksi rinteeseen, missä kasvoi tiheää nuorta metsää ja vadelpensaita. Maa-aines oli alarinteessä huomattavasti hienojakoisempaa, erittäin hienoa, lähes kivetöntä hiekkaa. Löytöjä alkoi tulla heti ensimmäisessä kerroksessa, minkä jälkeen koekuoppaa laajennettiin pieneksi tasokaivausalueeksi. Kaivausalueen ympärille kaivettiin vielä koekuoppia säilyneen asuinpaikkaosan rajaamiseksi. Tutkitun alueen laajuus jäi n. 17 neliometriin.

Kaivaus dokumentoitiin mustavalko- ja diapositiivikuvoin (jäivät huonolaatuisiksi suurten valoisuuserojen takia eikä liitetty raporttiin). Tämän lisäksi piirrettiin tasokarttoja ja profiilikartta. Kaikki kaivettu maa-aines seulottiin 3 mm:n seulan läpi. Kaivauksen jälkeen tutkimusalueet peitettiin ja kaivausalueen nurkkiin laitettiin punaiset muoviputket helpottamaan tulevien kaivausten asettamista samaan koordinaatistoon.

## 5. Havainnot

Kaivauksen löydöt todistavat kiistatta asuinpaikan kuluvan mesoliittiselle kivikaudelle, mahdollisesti kyseessä on jopa Espoon vanhin tunnettu asuinpaikka.

### 5.1 Kulttuurikerros

Kulttuurikerros oli väriltään vaaleanharmaata ja se erottui hyvin kaivausalueen profiileissa kaivausten loppuvaiheessa. Johtuen hyvin lämpimästä, kuivasta kesästä ja kaivausalueelle lankeavista puiden varjoista kulttuurikerrosta oli hyvin vaikea erottaa kaivaustasoissa. Huomiota kiinnitti, että löytöjä tuli myös täysin puhtaasta hiekasta. Kulttuurikerroksen paksuus vaihteli 5 ja jopa 40 cm:n välillä ollen keskimäärin n. 20 cm.

Löydöt korreloivat hiekan raekoon ja kulttuurikerroksen värjäytyneisyyden mukaan eli mitä hienojakoisempaa ja harmaampaa hiekkaa sitä enemmän löytöjä.

### 5.2. Löydöt

Löydöt olivat melko yksipuoliset, koostuen pääosin kvartsi iskoksista sekä vähäisestä määrästä palanutta luuta. Yhtään kivilaji-esinettä tai -iskosta ei kaivauksissa löytynyt. Muutama kvartsikaavin sekä kvartsinen uurrin tai pora täydentävät kuitenkin kokonaiskuvaa.

Löytöjen suhteellinen vähäisyys selittynee kaivetun alueen pienuudella. Mahdollista on tietysti myös, että asuinpaikan keskusosa on tuhoutunut hiekanotossa. Löydöt osoittavat toisaalta kiistatta, että alueella riittää vielä tutkittavaa. Koekuopin rajatun hyvin säilyneen asuinpaikanosan olen hahmotellut yleiskartalle.

## 6. Yhteenveto

Espoon Viherlaakson Lill-Ingålan mesoliittiselle kivikaudelle ajoittuvalla asuinpaikalla suoritettiin pienimuotoinen koekaivaus 17. - 21.7.2006. Koekaivauksessa kyettiin luotettavasti rajaamaan muinaisjäännösalue vanhan hiekkakuopan pohjoisreunan tuntumaan. Asuinpaikan alarajan korkeuden perusteella (n. 42 mpy) Lill-Ingålan asuinpaikka saattaa olla Espoon toistaiseksi vanhin tunnettu kivikautinen asuinpaikka.

Kaivauksia jatketaan toivottavasti kesällä 2007. Lisävarmistusta alueen horisontaalistratigrafiasta tarvitaan vielä. Yksi mahdollisuus voisi olla riittävän leveiden risteävien koeojien kaivaminen rinteeseen. Muinaisjäännös tulee säilyttää luokassa 2 vielä tämänkin tarkistuskaivauksen jälkeen.



**Negatiiviluettelo**

F: 143796	Lill-Ingålan asuinpaikka kuvattuna kaakosta (osa panoraamasta).
F: 143797	Kuten edellä.
F: 143798	Kuten edellä.
F: 143799	Asuinpaikka kuvattuna koillisesta
F: 143800	Työkuva, koekuoppaa 2 kaivetaan.
F: 143801	Työkuva, kaivausalueen lounaiskulmaa kaivetaan.
F: 143802	Kaivausalue tasossa 2. Kuvattu koillisesta.
F: 143802	Kaivausalue tasossa 3. Kuvattu lounaasta
F: 143803	Kaivausalueen NE-SW profiilin koillisosa.
F: 143804	Kaivausalueen NE-SW profiilin lounaisosa.

**KUV. J.FAST**

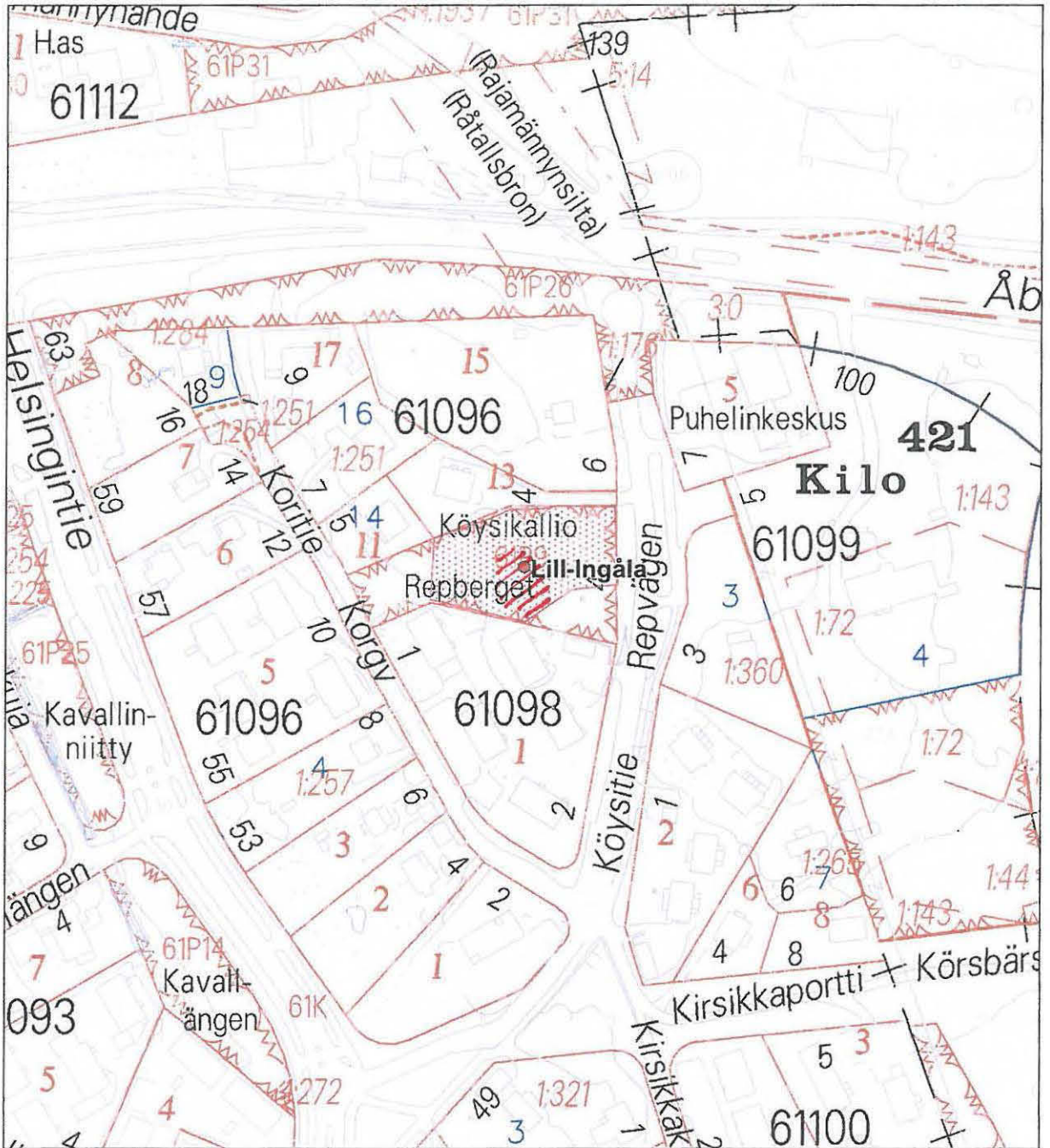
# ESPOON ETELÄOSIEN YLEISKAAVAINVENTOINTI - S.- L. SEPPÄLÄ 2005 / J. FAST KOKOAVU 2006

Kiinteät muinaisjännökset pisteinä (nro ks. muinaisjännöstaulukko) ja aluerajauksina

Peruskarttalehdet 203403 ja 204301

Pohjakartta PerusCD - copyright maanmittauslaitos



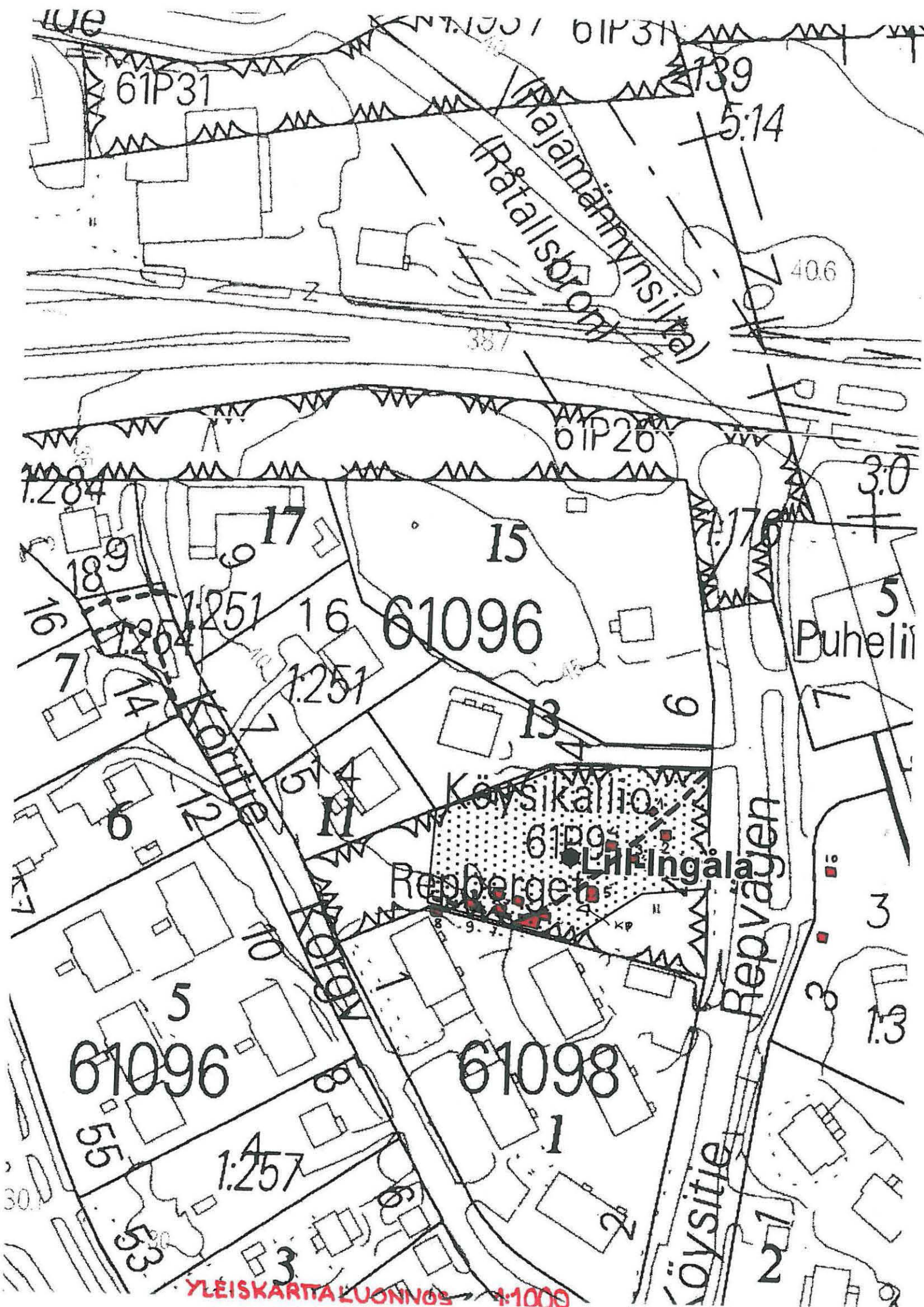


### Espoo Vihherlaakso Lill-Ingåla

Mesoliittisen asuinpaikan koekaivaus Tutkimusalue merkitty kartalle punaisella .



ASUINPAIKAN RAJAUS KÖYTOJEN JA MAASTON PERUSTEELLA



61P31

Majamännysilta  
(Patallosortti)

4739  
5:14

40.6

61P26

61096

Puhelin

Köysikallio

Repberget

61P09  
LHF Ingåla

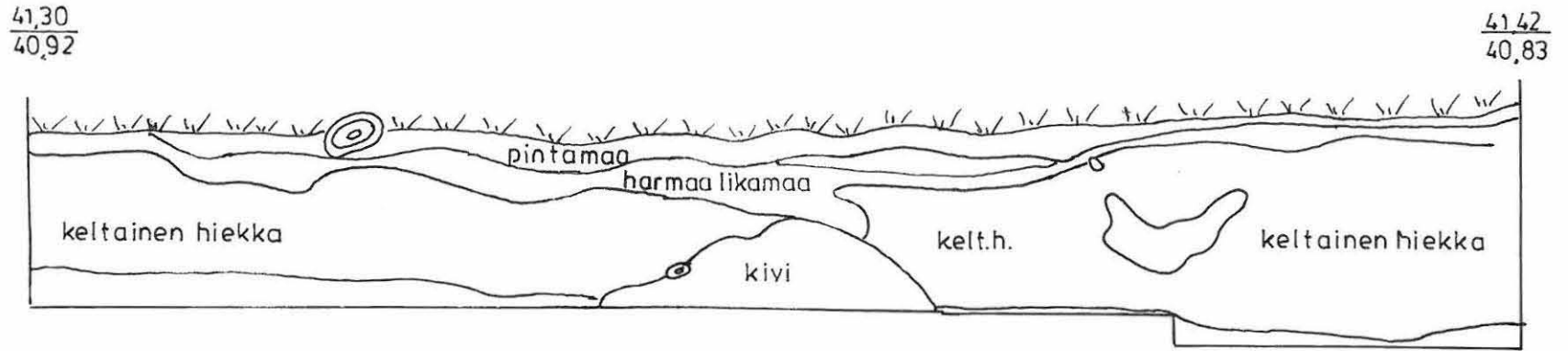
Repväinen

61096

61098

Köysitie

ESPOO VIHHERLAAKSO  
LILLINGÅLA  
J. FAST 2006  
PROFIILIKARTTA SW NE  
Kp 093 (42,12 mpy)  
Mk 1:20  
Piirt. T.Rönkkö



96/500

99/503

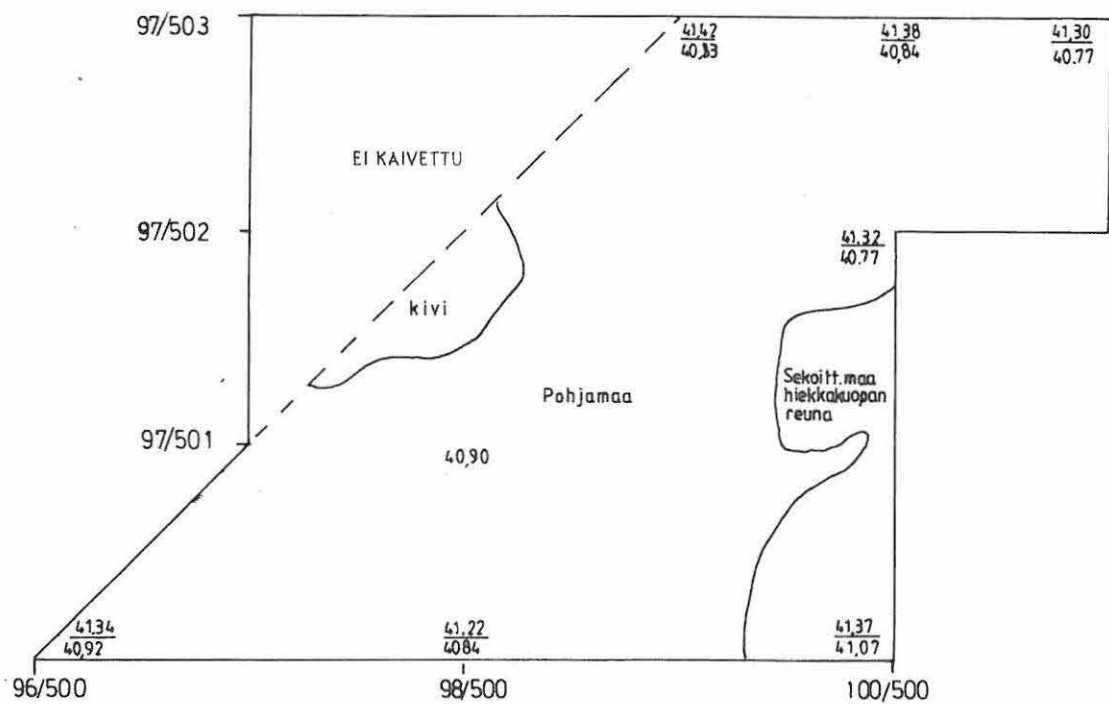
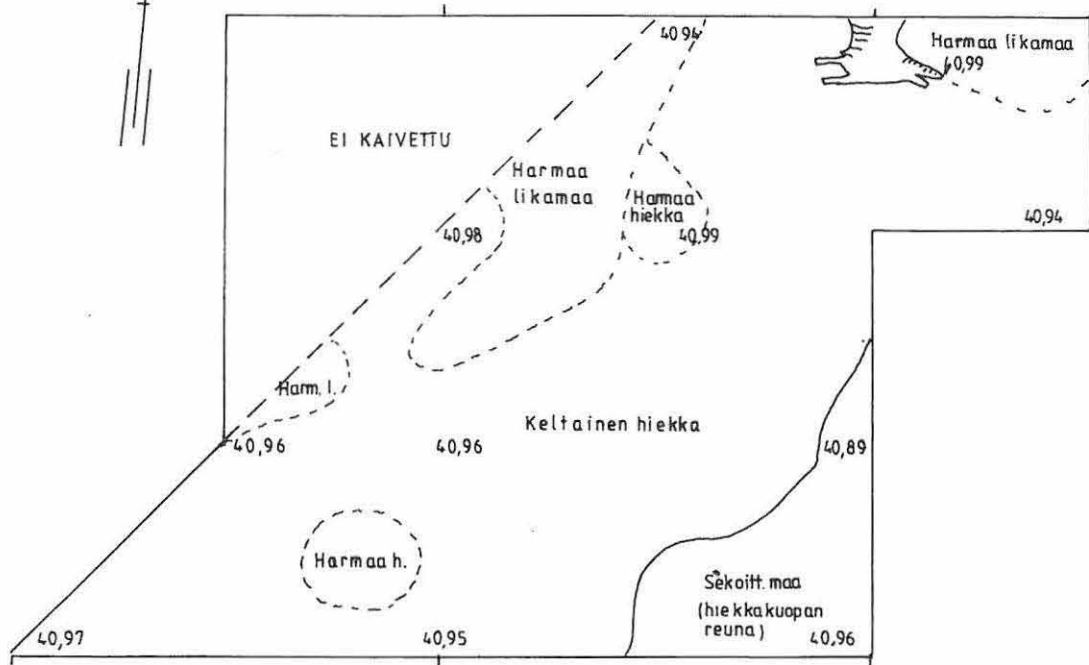
ESPOO  
VIHERLAAKSO LILL-INGÅLA  
J.FAST 2006

Tasokartta, tasot 2-3

Mk 1:25

Kp 093 (42 12 mpy)

PIIRT. T.Rönkkö



# ESPOO VIHHERLAAKSO LILL-INGÅLA



F. 143796-143798

LILL-INGÅLAN MESOLIITINEN ASUINPAIKKA KUVAUTUNA KAAKOSTA

ESPOO VIHHERLAAKSO LILL-INGÅLA



F: 143799

ASEVIAPAIKKA KUVATTUNA KOIKKISESTA.



F: 143800

TYÖKUNTA, KOEKUOPPA 2. KAIVETTAMU.



# ESPOO VIHHERLAAKSO LILL-INGÅLA



F: 143 801

TYÖKUNTA, KAIVAUSSALUEEN LÖUNAIKISKULMAA KAIVETAAN.



F: 143 802

KAIVAUSSALUE TASOSSA 2. KUVATTU KOILLISESTA.

# ESPOO VIHHERLAAKSO LILL-INGÅLA



F: 143803

KAIMUSANUE TASOISSA 3. KUVATTU HOVANNAS-  
TA.

# ESPOO VIHHERLAAKSO LILL-INGÅLA



F: 143 804  
KAIVAUSSALUEEN NE-SW PROFILIN KOILLISOSA.



F: 143 805  
KAIVAUSSALUEEN NE/SW PROFILIN KANNLONNAINENOSA.